

Kattenziekte

Preventie kattenziekte voor kittens en katten

Het kattenziektevirus (feline panleukopenievirus, FPV) komt wijdverspreid voor en wordt de laatste jaren steeds vaker gediagnosticeerd. Zieke katten scheiden grote hoeveelheden virus uit met de feces en besmetting gebeurt via de fecaal-orale weg. Indirect contact is de meest voorkomende infectieroute en kattenziekte kan ook worden overgedragen via schoenen en kleding. Dus ook 'binnenkatten' lopen risico. Kattenziekte treft katten van alle leeftijden, maar kittens zijn het gevoeligst. Daarnaast is het kattenziektevirus zeer resistent en kan het buiten de kat tot 12 maanden overleven. Geïnfecteerde katten scheiden virus uit tot 6 weken na klinisch herstel.

Kortom: vaccineren tegen kattenziekte is voor alle katten belangrijk.

Symptomen

Kattenziekte heeft een incubatietijd van 2 tot 10 dagen en is herkenbaar aan onder andere een sterke leukopenie, anorexie, apathie en braken, 2-4 dagen later gevolgd door diarree. Het kattenziektevirus vermeerdert zich vooral in sneldelende cellen. Een kitten kan al in utero besmet zijn als de moederpoes tijdens de dracht een (subklinische) infectie doormaakt of tijdens de dracht wordt gevaccineerd met een levend kattenziektevaccin. Bij kittens ziet men soms cerebellaire ataxie.

LET OP: Levende kattenziektevaccins nooit toedienen aan drachtige poezen of aan kittens jonger dan 4 weken¹.

Diagnose

Het feline panleukopenievirus (FPV) is een parvovirus. Het is nauw verwant aan het canine parvovirus. Commerciële parvo sneltesten voor honden kunnen worden gebruikt om de diagnose kattenziekte vast te stellen. De betrouwbaarheid van deze testen is goed², mits u het volgende in gedachten houdt:

- Bij dieren die gevaccineerd zijn, kan de test vanaf 3 tot 10 dagen na vaccinatie licht positief zijn³.
- Bij dieren in het peracute stadium kan de test negatief uitvallen, omdat deze katten nog geen of onvoldoende virus uitscheiden in hun feces.

Gespecialiseerde laboratoria kunnen met een PCR FPV aantonen in feces of bloed. Serologische testen (testen op antistoffen) worden niet aangeraden, aangezien ze geen onderscheid maken tussen infectie en vaccinatie.

Behandeling van kattenziekte

De prognose is matig. Katten die de eerste 5 dagen overleven zonder ernstige complicaties hebben een redelijke kans op herstel, ook al kan dit weken duren. Een symptomatische behandeling met vloeistoftherapie is belangrijk. Aangezien er bij kattenziekte sprake is van leukopenie wordt antibioticum-therapie aangeraden. Bij enteritis is een parenterale toediening van breed spectrum antibiotica tegen Gram-negatieve en anaërobe bacteriën essentieel om sepsis te voorkomen. Feline recombinant interferon omega is hoogstwaarschijnlijk effectief.

Hygiëne en management

Verdachte of bevestigde gevallen van kattenziekte dienen in isolatie gehouden te worden. Zorg dat de omgeving en kattenbak(ken) grondig gereinigd worden. Pas daarna vindt desinfectie plaats! Voor desinfectie bij kattenziekte wordt natriumhypochloriet (= bleekwater) of kaliumperoxymonosulfaat geadviseerd¹.

Preventie van kattenziekte: vaccinatie

Vaccinaties tegen kattenziekte geven een goede en langdurige bescherming tegen ziekte en infectie. Levende kattenziektevaccins hebben de voorkeur omdat zij eerder door de maternale immuniteit heen breken en omdat zij een langdurige immuniteit geven.

Vaccinatie richtlijnen⁴ geven aan dat kattenziekte een 'core' vaccinatie is. Alle katten, dus ook 'binnenkatten', dienen daarom gevaccineerd te worden tegen kattenziekte.

Adviesvaccinatieschema

Leeftijd	Vaccinatieadvies tegen kattenziekte
5-6 weken ^a	● ^b
8-9 weken	●
12-13 weken	●
15-16 weken	● ^c
6-12 maanden	● ^d
2 ^e levensjaar	
3 ^e levensjaar	
4 ^e levensjaar	3 jaarlijkse hervaccinatie
Etc.	

- In de Benelux zijn geen kattenziektevaccins geregistreerd voor katten jonger dan 8 weken leeftijd.
- In een omgeving met hoge infectiedruk is het advies, volgens ABCD en WSAVA richtlijnen, om eerder te beginnen met vaccineren en om elke 2-3 weken te vaccineren tot de leeftijd van 16 weken. Of totdat de kittens weg zijn uit de omgeving met hoge infectiedruk.
- Een derde vaccinatie op 15-16 weken leeftijd wordt aangeraden bij kittens in een omgeving met een hoge infectiedruk (kattenasiels) en bij kittens van poezen met hoge vaccin-geïnduceerde antistofniveaus (catteries).
- De WSAVA adviseert om de basisvaccinatie af te ronden op de leeftijd van 6-12 maanden (de ABCD op 10-16 maanden leeftijd).

Katten met onbekende vaccinatiestatus

Voor katten ouder dan 6 maanden met een onbekende vaccinatiestatus is het advies om ze te vaccineren tegen kattenziekte, gevolgd door een boostervaccinatie een jaar later. Daarna volstaat een boosterinterval van drie jaar. Indien bescherming tegen niesziekte ook gewenst is, wordt een jaarlijkse boostervaccinatie tegen niesziekte aangeraden.

Wat te doen bij uitbraak?

Zorg er bij een uitbraak voor dat alle kittens jonger dan 1 jaar zo spoedig mogelijk een derde vaccinatie tegen kattenziekte krijgen. Voor volwassen katten met een verlopen vaccinatie is een enkelvoudige vaccinatie voldoende.

Wist u dat kattenziekte...

- Infectieus is voor alle katachtigen, maar ook wasberen, nertsen en vossen?
- Volledige populaties gevoelige katten kan uitroeien?
- Een ziekte is waartegen je kunt vaccineren en dat levende vaccins al na 72 uur bescherming geven⁵?
- Katten van alle leeftijden treft, maar katten jonger dan 12 maanden het gevoeligst zijn?
- Een hoge mortaliteit heeft, zelfs > 90% bij kittens?
- In ongeveer 10% van de gevallen niet veroorzaakt wordt door feline panleukopenievirus (FPV), maar door canine parvovirus (CPV) type 2a of type 2b⁶?

Bronvermelding

1. Truyen et al., ABCD Feline Leukopenia guidelines, J. Feline Med Surg, 2022 - 2. Neuerer et al., Comparison of different in-house test systems to detect parvovirus in faeces of cats, J. Feline Med Surg, 2008 - 3. Betrouwbaarheid canine parvo sneltest bij feline panleukopenie, Tijdschrift van diergeneeskunde, Februari 2018 - 4. Horzinek and Thiry, ABCD: Vaccins and vaccination, Journal of Feline Medicine and Surgery, 2009 - 5. Brun et al., Immunisation against panleucopenia: early development of immunity, Comp. Immun. Microbiol. Infect. Dis, 1979 - 6. Truyen et al., Antigenic type distribution among canine parvoviruses in dogs and cats in Germany, Vet. Rec. 138, 365-366